

SEJMIK WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

**Protokół (stenogram) Nr XI/18
XLIX sesji Sejmiku Województwa Mazowieckiego
V kadencji
z dnia 13 listopada 2018 roku**

Warszawa – listopad 2018 roku

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Otwieram obrady XLIX sesji Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Witam wszystkich obecnych na sesji. Na podstawie podpisów złożonych na liście obecności stwierdzam, że w posiedzeniu uczestniczy odpowiednia liczba radnych, aby obrady sejmiku uznać za prawomocne. Na podstawie § 2 ust. 2 Regulaminu Obrad Sejmiku Województwa Mazowieckiego na sekretarza obrad powołuję radną Agnieszkę Górską z Klubu Prawo i Sprawiedliwość. Protokół z poprzedniego posiedzenia sejmiku, zgodnie z § 2 ust. 7 Regulaminu Obrad Sejmiku Województwa Mazowieckiego, został wyłożony do wglądu Pań i Panów Radnych. Do protokołu nie zgłoszono uwag. Na podstawie § 2 ust. 9 protokół został podpisany. Przypominam wszystkim państwu, że przebieg sesji jest nagrywany i transmitowany.

Przechodzimy do punktu 2: Przyjęcie porządku obrad. Proszę państwa, po posiedzeniu konwentu proponujemy państwu zdjęcie dotychczasowych punktów 12 i 13, to są dwa projekty uchwał w sprawie skarg na marszałka województwa mazowieckiego w związku z wycofaniem tychże skarg. Materiały otrzymali państwo w wersji elektronicznej i po posiedzeniu konwentu proponujemy wprowadzenie punktu: projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie prowadzenia z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, jako wspólnej, samorządowej instytucji kultury pod nazwą: „Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944)” (druk nr 893); projektu uchwały w sprawie nadania Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Mazowsza” Panu Andrzejowi Sewerynowi (druk nr 895); oraz projekt stanowiska w sprawie zmniejszenia finansowania świadczeń opieki zdrowotnej, udzielanych w Centrum Leczniczo – Rehabilitacyjnym i Medycyny Pracy „ATTIS” Sp. z o.o. oraz braku kontraktu na funkcjonowanie w Centrum „ATTIS” Zakładu Onkologii Kobiecej (druk nr 888).

Proszę państwa, czy są jakieś inne propozycje zmiany porządku obrad? Czy też ktoś inny z państwa chciałby zabrać głos w tym punkcie? Jeżeli nie, przystępujemy do głosowania. Kto z państwa radnych jest za zdjęciem z porządku obrad dotychczasowego punktu 12, czyli projektu uchwały w sprawie skargi na Marszałka Województwa Mazowieckiego (druk nr 872)? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo. Za 31 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że sejmik przyjął tę zmianę w porządku obrad. Kto z państwa radnych jest za zdjęciem z porządku obrad dotychczasowego punktu 13, czyli projektu uchwały w sprawie skargi na Marszałka Województwa Mazowieckiego (druk

nr 873)? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za głosowało 37 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że sejmik przyjął zmianę w porządku obrad. I teraz proszę państwa kwestia wprowadzenia nowych punktów. Kto z państwa radnych jest za wprowadzeniem, jako punktu 12, projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie prowadzenia z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, jako wspólnej, samorządowej instytucji kultury pod nazwą: „Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944)” (druk nr 893)? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za wprowadzeniem punktu głosowało 40 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że sejmik przyjął zmianę w porządku obrad. Kto z państwa radnych jest za wprowadzeniem, jako punktu 13, projektu uchwały w sprawie nadania Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Mazowsza” Panu Andrzejowi Sewerynowi (druk nr 895)? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za wprowadzeniem tego punktu było 38 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że sejmik przyjął zmianę w porządku obrad. Proszę państwa i teraz ostatnia propozycja zmiany. Proponowałbym, żeby ona była jako nowy punkt 16. Kto z państwa radnych jest za wprowadzeniem, projektu stanowiska w sprawie zmniejszenia finansowania świadczeń opieki zdrowotnej, udzielanych w Centrum Leczniczo – Rehabilitacyjnym i Medycyny Pracy „ATTIS” Sp. z o.o. oraz braku kontraktu na funkcjonowanie w Centrum „ATTIS” Zakładu Onkologii Kobiecej (druk nr 888)? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za wprowadzeniem tego punktu głosowało 35 radnych, nikt nie był przeciw, 4 radnych wstrzymało się od głosu. Stwierdzam, że sejmik przyjął zmianę w porządku obrad. Przystępujemy zatem do punktu 3. O zabranie głosu proszę pana radnego Adama Orlińskiego.

Pan Mirosław Adam Orliński

Szanowny Panie Przewodniczący, Panie Marszałku, Koleżanki i Koledzy Radni, Szanowni Państwo. Sprawozdanie Komisji Budżetu i Finansów o projekcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Mazowieckiego na lata 2018-2038. Przewodniczący Sejmiku, na podstawie § 11 ust. 1 Regulaminu Obrad Sejmiku Województwa Mazowieckiego, skierował powyższy projekt uchwały do Komisji Budżetu i Finansów, celem przeprowadzenia pierwszego

czytania i opracowania sprawozdania. Komisja, po rozpatrzeniu tego projektu uchwały wraz z autopoprawką Zarządu Województwa Mazowieckiego na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2018 roku pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Mazowieckiego na lata 2018-2038 z druku nr 891 wraz z autopoprawką.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego
Dziękuję. Czy ktoś z państwa radnych ma pytanie do sprawozdawcy? Przystępujemy zatem do głosowania projektu uchwały. Kto z państwa radnych jest za przyjęciem projektu uchwały z druku nr 891 wraz z autopoprawką? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 39 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Mazowieckiego na lata 2018-2038 (druk nr 891) wraz z autopoprawką.

Przechodzimy do punktu 4. O zabranie głosu ponownie proszę pana radnego Adama Orlińskiego.

Pan Mirosław Adam Orliński

Szanowny Panie Przewodniczący, Panie Marszałku, Koleżanki i Koledzy Radni, Szanowni Państwo. Sprawozdanie Komisji Budżetu i Finansów o projekcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie uchwały budżetowej Województwa Mazowieckiego na 2018 rok. Przewodniczący Sejmiku, na podstawie § 11 ust. 1 Regulaminu Obrad Sejmiku Województwa Mazowieckiego, skierował powyższy projekt uchwały do Komisji Budżetu i Finansów, celem przeprowadzenia pierwszego czytania i opracowania sprawozdania. Komisja, po rozpatrzeniu tego projektu uchwały wraz z autopoprawką Zarządu Województwa Mazowieckiego na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2018 roku pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie uchwały budżetowej Województwa Mazowieckiego na 2018 rok z druku nr 892 wraz z autopoprawką.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego
Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa radnych ma pytanie do sprawozdawcy? Jeżeli nie, przystępujemy do głosowania projektu uchwały. Kto z państwa radnych jest za

przyjęciem projektu uchwały z druku nr 892 wraz z autopoprawką? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 40 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie uchwały budżetowej Województwa Mazowieckiego na 2018 rok (druk nr 892) wraz z autopoprawką.

Przechodzimy do punktu 5. O zabranie głosu proszę panią marszałek Ewę Orzełowską.

Pani Janina Ewa Orzełowska – Wicemarszałek

Panie Przewodniczący, Panie Marszałku, Wysoki Sejmiku. Kolejna uchwała zmieniająca rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Jest to złagodzenie przepisów dotyczących instalowania budowli tam gdzie można. Jest to dostosowanie do obowiązujących przepisów. Proszę o dwa czytania.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu uchwały? Został zgłoszony wniosek o przejście do drugiego czytania. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu uznam, iż sejmik wyraził zgodę na przejście do drugiego czytania. Przystępujemy zatem do głosowania. Kto z państwa radnych jest za przyjęciem projektu uchwały z druku nr 882? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 42 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę zmieniającą rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (druk nr 882).

Przechodzimy do punktu 6. O zabranie głosu proszę panią marszałek Elżbietę Lanc.

Pani Elżbieta Lanc – Członek Zarządu Województwa Mazowieckiego

Panie Przewodniczący, Panie i Panowie Radni. Przedstawiam projekt uchwały sejmiku zmieniającej uchwałę w sprawie „Regulaminu przyznawania i przekazywania stypendiów dla uczniów VII i VIII klas szkół podstawowych, uczniów dotychczasowych gimnazjów i uczniów dotychczasowych trzyletnich liceów ogólnokształcących w Województwie Mazowieckim w roku szkolnym 2018/2019 w

ramach projektu – Mazowiecki program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych – najlepsza inwestycja w człowieka”. W § 1 proponuje się zmianę w Regulaminie. § 9 pkt 8 otrzymuje brzmienie: „8. Stypendysta, a jeśli jest niepełnoletni wspólnie z rodzicem lub opiekunem prawnym, sporządza poprzez stronę internetową sprawozdanie okresowe, uwzględniające postępy w realizacji II części Indywidualnego planu rozwoju edukacyjnego ucznia i poniesione w związku z tym wydatki, za okres od 1 września 2018 r. do 31 stycznia 2019 r. I w § 11 w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) pierwsza transza w IV kwartale 2018r./I kwartale 2019 r.”. Powyższe zmiany wynikają z realnego ryzyka braku możliwości wypłaty I transzy stypendiów w IV kwartale 2018 r. W związku z tym, że w tej chwili wniosek o dofinansowanie projektu jest nadal w ocenie merytorycznej w Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych. Jest to zabezpieczenie możliwości ewentualnej wypłaty I transzy w I kwartale 2019 roku. Jeśli nie ma uwag, to proszę o przejście do drugiego czytania.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu uchwały? Został zgłoszony wniosek o przejście do drugiego czytania. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu uznam, iż sejmik wyraził zgodę na przejście do drugiego czytania. Przystępujemy zatem do głosowania. Kto z państwa radnych jest za przyjęciem projektu uchwały z druku nr 883? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 42 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie „Regulaminu przyznawania i przekazywania stypendiów dla uczniów VII i VIII klas szkół podstawowych, uczniów dotychczasowych gimnazjów i uczniów dotychczasowych trzyletnich liceów ogólnokształcących w Województwie Mazowieckim w roku szkolnym 2018/2019 w ramach projektu – Mazowiecki program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych – najlepsza inwestycja w człowieka” (druk nr 883). Przechodzimy do punktu 7. O zabranie głosu proszę pana marszałka Wiesława Raboszuka.

Pan Wiesław Raboszuk – Wicemarszałek

Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku. Przedkładam projekt uchwały w sprawie „Programu opieki nad zabytkami w województwie mazowieckim 2018 – 2021” (druk nr 884). Projekt Programu powstał we współpracy z Zespołem ds. Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w województwie mazowieckim na lata 2017 – 2020, powołanym zarządzeniem nr 394/17 Marszałka Województwa Mazowieckiego z dnia 14 sierpnia 2017 r. Na podstawie uchwały Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 5 grudnia 2017 r., projekt Programu poddany został konsultacjom społecznym z mieszkańcami województwa mazowieckiego oraz z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Konsultacje trwały od 8 do 21 grudnia 2017 r. Po uwzględnieniu i wprowadzeniu uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych, projekt Programu przesłany został do Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, z prośbą o naniesienie uwag w trybie roboczym. Konserwator zgłosił dwie uwagi. Uwagi te przesłano do ekspertów opracowujących Program. Obie zostały przez nich w pełni uwzględnione i wprowadzone do dokumentu. Następnie, na podstawie uchwały Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 18 czerwca 2018 r. projekt Programu przekazany został do zaopiniowania przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W piśmie z dnia 10 września 2018 r., Pan Jakub Lewicki – Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków pozytywnie zaopiniował projekt Programu, zaznaczając, że „przedłożone opracowanie wykonane zostało z należytą starannością oraz na wysokim poziomie merytorycznym”. Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Zarząd Województwa sporządza, a Sejmik Województwa przyjmuje wojewódzki program opieki nad zabytkami, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. W związku z tym, przyjęcie przez sejmik powyższego dokumentu stanowić będzie wypełnienie prawnego obowiązku nałożonego przez ustawę. W projekcie Programu przedstawiono nie tylko aktualny obraz dziedzictwa w województwie oraz stan opieki nad nim, lecz zdefiniowano również kluczowe problemy związane z opieką nad zabytkami i wyznaczono obszary koncentracji działań, w których zawarto cele strategiczne i przedsięwzięcia stanowiące konkretne propozycje rozwiązań zdiagnozowanych problemów. Zaproponowane w projekcie Programu przedsięwzięcia mają na celu eliminację negatywnych zjawisk oraz budowanie i promowanie pozytywnych działań służących opiece nad dziedzictwem województwa.

Ponieważ wiele z tych przedsięwzięć ma charakter specjalistyczny (np. opracowanie dokumentacji cyfrowej zabytków lub inwentaryzacja stylów architektury drewnianej) oszacowanie kosztu ich przeprowadzenia będzie możliwe dopiero po przyjęciu projektu Programu przez sejmik województwa. Zarząd będzie wnioskował o zabezpieczenie środków finansowych w budżecie województwa na realizację poszczególnych przedsięwzięć po dokonaniu ich wstępnej wyceny. Bardzo proszę o przejście do drugiego czytania.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu uchwały? Został zgłoszony wniosek o przejście do drugiego czytania. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu uznam, iż sejmik wyraził zgodę na przejście do drugiego czytania. Przystępujemy do głosowania. Kto z państwa radnych jest za przyjęciem projektu uchwały z druku nr 884? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 43 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę w sprawie „Programu opieki nad zabytkami w województwie mazowieckim 2018 – 2021” (druk nr 884).

Przechodzimy do punktu 8. O zabranie głosu proszę pana Marszałka Adama Struzika.

Pan Adam Struzik – Marszałek Województwa Mazowieckiego

Szanowny Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku. Proszę o przyjęcie drobnych korekt, poprzez przyjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej w ramach zadania OSP-2018. Proszę państwa, to jest kolejna uchwała korygująca, niektóre jednostki zrezygnowały z części wsparcia. Mówimy tutaj o niewielkiej kwocie 5450 zł, które chcemy przeznaczyć dla Gminy Stanisławów, dla OSP – Stanisławów. Ma to charakter porządkowy i bardzo proszę o przyjęcie w dwóch czytaniach.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu uchwały? Został zgłoszony wniosek o przejście do drugiego czytania. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu uznam, iż sejmik wyraził zgodę na przejście do drugiego czytania.

Przystępujemy zatem do głosowania. Kto z państwa radnych jest za przyjęciem projektu uchwały z druku nr 885? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 41 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej w ramach zadania OSP-2018 (druk nr 885).

Przechodzimy do punktu 9. O zabranie głosu ponownie proszę pana Marszałka Adama Struzika.

Pan Adam Struzik – Marszałek Województwa Mazowieckiego

Szanowny Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku. Sprawa dotyczy tym razem procesu likwidacji jednostki budżetowej Województwa Mazowieckiego pod nazwą Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie. W związku ze zmianami w prawie, które w wyniku powołania przedsiębiorstwa państwowego Wody Polskie zmusiło nas do likwidacji Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych, w wyniku przyjęcia ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne i przejęcia tych wszystkich zadań przez podmiot Skarbu Państwa dokładnie o nazwie: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Szereg dokumentów, szereg również kwestii własnościowych powinno być uregulowanych i przekazanych do tego przedsiębiorstwa. Natomiast na skutek przedłużającego się procesu związanego z przejmowaniem składników stanowiącymi własność Skarbu Państwa oraz dokumentacji pracowniczej widzimy już, że nie jesteśmy w stanie zakończyć tego procesu do 31 grudnia 2018 r., procesu likwidacji, a ten termin był wyznaczony w poprzedniej uchwale. W związku z tym zarząd wnosi, aby wydłużyć ten czas do 30 czerwca 2019 roku i proszę o przyjęcie tej uchwały w dwóch czytaniach.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu uchwały? Został zgłoszony wniosek o przejście do drugiego czytania. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu uznam, iż sejmik wyraził zgodę na przejście do drugiego czytania. Przystępujemy do głosowania. Kto z państwa radnych jest za przyjęciem projektu uchwały z druku nr 886? Dziękuję. Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 40 radnych, jeden radny był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął

uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie likwidacji jednostki budżetowej Województwa Mazowieckiego pod nazwą Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie (druk nr 886).

Przechodzimy do punktu 10. O zabranie głosu proszę panią marszałek Elżbietę Lanc.

Pani Elżbieta Lanc – Członek Zarządu Województwa Mazowieckiego

Panie Przewodniczący, Panie i Panowie Radni. Przedstawiam projekt uchwały sejmiku zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zadań oraz wysokości środków przeznaczonych na ich realizację w ramach podziału środków finansowych pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2018 r. W uchwale nr 40/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie określenia zadań oraz wysokości środków przeznaczonych na ich realizację w ramach podziału środków finansowych pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2018 r. załącznik otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały. Jakże jest uzasadnienie. Pismem z dnia 27 września 2018 r. Powiat Ostrowski wypowiedział umowę z jednomiesięcznym wypowiedzeniem, z powodu unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Niezwykle krótki termin realizacji zadania nie pozwolił wnioskodawcy na ogłoszenie ponownego przetargu i wykonanie zadania w terminie określonym w ww. umowie. Miesięczny termin wypowiedzenia upływa z dniem 28 października 2018 r. Tym samym, w ramach zadania pn.: „Dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów” pozostanie niewykorzystana kwota 738 673,70 zł. W związku z zapotrzebowaniem organizatorów zakładów aktywności zawodowej na zwiększenie przyznanego dofinansowania w 2018 r. proponuje się przeznaczyć ww. środki na zadanie pn.: „Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej”. W związku z tym, środki z PFRON-u zostaną przeznaczone odpowiednio: 4 946 482,52 zł na zadanie pn.: „Dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów”;

5 885 628,48 zł na zadanie pn.: „Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej”; 1 292 100,00 zł na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, zlecane fundacjom oraz organizacjom pozarządowym. Jeżeli nie będzie uwag proszę o przejście do drugiego czytania.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu uchwały? Został zgłoszony wniosek o przejście do drugiego czytania. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu uznam, iż sejmik wyraził zgodę na przejście do drugiego czytania. Przystępujemy do głosowania. Kto z państwa radnych jest za przyjęciem projektu uchwały z druku nr 887? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 43 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie określenia zadań oraz wysokości środków przeznaczonych na ich realizację w ramach podziału środków finansowych pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2018 r. (druk nr 887).

Przechodzimy do punktu 11. O zabranie głosu proszę Panią Marszałek Ewę Orzełowską.

Pani Janina Ewa Orzełowska – Wicemarszałek

Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, macie Państwo przed sobą informację dotyczącą niezapiniowania przez ministra „Planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024” i niezgodnienia planu inwestycyjnego przez ministra środowiska. Szanowni Państwo, jak wiecie, podjęliśmy pracę nad nowym Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami w grudniu 2017 roku. Po konsultacjach społecznych ten projekt został przekazany do ministra środowiska i wtedy pan minister zasugerował, że mamy przewymiarowanie mocy przerobowych, i że nie powinniśmy wpisywać instalacji do Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami. Oprócz innych uwag, które zostały zgłoszone, część uwag, która była zasadna oczywiście została ujęta w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami. Część tą, o której w tej chwili mówię, wzmocniliśmy, dlatego te moce przerobowe są potrzebne i odpowiednio pokazaliśmy, że po prostu bez wpisania tych instalacji nie jesteśmy w

stanie zagospodarowywać strumienia śmieciowego, który jest w tej chwili generowany. W międzyczasie, oczywiście, projekt poszedł do następnych konsultacji społecznych. Po powrocie z konsultacji, po uwzględnieniu tych uwag, został znowu przedstawiony ministrowi środowiska razem z interpretacją, z odpowiednim uzasadnieniem, dlaczego te moce przerobowe powinny pozostać w takiej wersji, jaką zaproponowaliśmy w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami. Niestety pan minister odpisał, że te instalacje, że mamy przewymiarowanie tych mocy przerobowych, i że te instalacje nie powinny być wpisane do Wojewódzkiego Programu Gospodarki Odpadami. Chciałabym zauważyć jeszcze, że w międzyczasie została podjęta ustawa dotycząca gospodarki śmieciowej, która wyraźnie wskazuje na to, jakie powinny być warunki do uzgadniania pozwoleń zintegrowanych. Część tych pozwoleń w województwie mazowieckim została uchylona przez ministra i cofnięta do ponownego rozpatrzenia. Dzisiaj mamy bardzo dramatyczną sytuację, chciałabym to bardzo wyraźnie podkreślić, w regionie warszawskim tutaj i w tym regionie zachodnim, dlatego że jedna instalacja ma tylko pozwolenie, które funkcjonuje. Pozostałe instalacje mają wszystkie pouchyłane pozwolenia zintegrowane. W dużej mierze te pozwolenia są dlatego uchylane, że ustawodawca nie zapewnił *vacatio legis* i pozwolenia, które były nieprawomocne, a były wydane przed wejściem w życie przepisów tej ustawy po prostu zostały cofnięte do ponownego rozpatrzenia, żeby jeszcze raz je rozpatrzyć już po nowych przepisach. Szanowni Państwo, oprócz tego mamy bardzo dużo pism, zarówno od samorządów, jak i od stowarzyszeń, że tych mocy przerobowych jest zbyt mało na Mazowszu i że po prostu firmy nie radzą sobie ze strumieniem śmieciowym, bo nie mają tych mocy przerobowych. Dzisiaj musimy wziąć pod uwagę również to, że te przepisy wyraźnie mówią, żeby dostosować te instalacje do batów, czyli do tych najnowszych technologii, a to wiąże się z czasem. I dzisiaj również wiemy już, że część instalacji nie będzie odbierała śmieci tutaj w regionie warszawskim, więc jest ogromny problem. Oczywiście tłumaczymy, że to jest bardzo potrzebne i piszemy zarówno do pana ministra, jak i pisaliśmy również do pana premiera. Nie uzyskaliśmy żadnych odpowiedzi na te pisma i generalnie stoimy przed dylematem, co będzie za chwilę, jeśli chodzi o strumień śmieciowy i czy te śmieci nie będą leżały nam na ulicach. Dzisiaj, jeszcze raz powtórzę, mamy jedno pozwolenie, które funkcjonuje tutaj w tym regionie warszawskim, a to jest największy strumień śmieciowy. Szanowni Państwo,

oczywiście odpowiemy na wszystkie pytania. Jeszcze bardzo proszę pana dyrektora o uzupełnienie mojej informacji, dyrektora departamentu. Bardzo dziękuję.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję, proszę Pan Dyrektor Marcin Podgórski.

**Marcin Podgórski – Dyrektor Departamentu Gospodarki Odpadami, Emisji i
Pozwoleń Zintegrowanych Urzędu Marszałkowskiego Województwa
Mazowieckiego w Warszawie**

Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, Pani Marszałek dosyć precyzyjnie opisała obecny stan, jeżeli chodzi o etap przygotowania dokumentu, jakim jest Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami. Ja tylko przypomnę, że ten dokument był przygotowany dużo wcześniej i już w pierwszej edycji opiniowania Planu gospodarki odpadami minister środowiska nie zgadzał się na to, żeby wskazać dodatkowe instalacje i rozszerzyć moce przerobowe tak, żeby one zabezpieczały region nie tylko ten centralny, zachodni, ale w całym województwie, jeżeli chodzi o odpady zmieszane, ale też odpady zielone. Odpady zielone to też specyficzna sytuacja, ponieważ trudno je zaprognozować, dlatego że ich powstawanie, wielkość zależy tak naprawdę od warunków atmosferycznych i od tego jak przyroda to wykreuje. W związku z tym, że nie możemy zaprogramować większych mocy przerobowych, staramy się ministrowi przedstawić więcej argumentów za tym, że jest to niezbędne, chociażby w świetle obowiązujących przepisów prawa, które mówią o tym, że region, że nie ma instalacji zastępczych jako takich. Instalacjami zastępczymi mogą być tylko regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, które mają odpowiedni status w planie wojewódzkim. I dodatkowo, ze względu na to, że ministerstwo chce zbilansować ten strumień odpadów do mocy przerobowych, wydaje się, że jeżeli jedna z instalacji przestanie funkcjonować, tak na dobrą sprawę nie ma zastępowalności. To jest bardzo duży problem, który tak naprawdę pojawił się od lipca, kiedy w życie wszedł przepis, mówiący właśnie o zastępowalności tych instalacji. Tutaj może warto jednocześnie wskazać to, o czym pani marszałek już wspomniała, że ziszczyły się właśnie te czarne scenariusze, kiedy to instalacje nie mogą funkcjonować w oparciu o prawomocne decyzje pozwoleń zintegrowanych i w to miejsce powinna wejść instalacja, która ma odpowiednie moce przerobowe, ma odpowiednie decyzje. Niestety nie możemy ze względu na to, że mieliśmy ... czy też

ministerstwo nie uznaje tych argumentów i nie chce zaopiniować planu i wyraźnie wskazuje przerost mocy przerobowych. No mamy problem ze wskazaniem tych instalacji, dlatego że trudno uchwalić plan, do którego opinii minister nie chce wydać. Jeżeli chodzi o uchylanie decyzji i cofanie do ponownego rozpatrzenia, tutaj warto zobaczyć też jedną rzecz. Jeżeli minister środowiska uznaje, że decyzje wydane przez organ pierwszej instancji są wadliwe, to ma obowiązek wręcz wydać decyzję zreformowaną, czyli taką, w której sam naprawia pewne elementy, przez co pozwala tak naprawdę instalacji funkcjonować i zadośćuczynić jej wnioskowi. W tym aspekcie wypowiedział się też sąd administracyjny, który po skardze jednego z przedsiębiorców nakazał ministrowi wydać taką decyzję zreformowaną. Minister środowiska jednak takiej decyzji nie wydał. W międzyczasie wprowadził przepisy, o których mówiła pani marszałek, przez co znalazł się kolejny powód do cofnięcia tej decyzji. I w kolejnych odwołaniach, w kolejnych cofnięciach tej decyzji pan minister już nie rozstrzyga merytorycznie, już nie wskazuje, że w decyzji są jakieś braki formalne czy merytoryczne, tylko wprost mówi, że tę decyzję należy rozpatrzyć w związku z tym, że po jej wydaniu w życie weszły przepisy dotyczące warunków koniecznych, które muszą spełnić te instalacje. Te przepisy, które zostały wprowadzone, to jest efekt tak naprawdę walki z pożarami. Sejm uchwalił, no właśnie na fali tych pożarów przepisy, w których nie przewidziano żadnego okresu przejściowego dla tych instalacji, którym wydano te decyzje, a nie miały jeszcze możliwości się uprawomocnienia. To jest jeden z większych problemów, jeżeli chodzi o przepisy prawa. No drugi to jest taki, że w grudniu 2017 r. uchwalono również rozporządzenia, które podnosi dosyć mocno opłatę za przetwarzanie odpadów, szczególnie za ich składowanie. To już bezpośrednio przekłada się na ceny, czy też koszty, które ponoszą mieszkańcy w związku z oddawaniem tych odpadów. No tutaj brak tego *vacatio legis* i podniesienie stawki za gospodarowanie odpadami, a jeszcze dodatkowo ograniczanie samorządów województw w kształtowaniu systemu gospodarki odpadami poprzez niepozwalanie wskazywać dodatkowych instalacji, na wypadek chociażby sytuacji kryzysowych powoduje, że po pierwsze na rynku robi się monopol, który nie pozwala na konkurencję i jakościową i cenową, ale też i ilościową tak naprawdę, bo za chwilę może się okazać, że brakuje faktycznie instalacji do przetwarzania tych odpadów. No a z drugiej strony stoimy przed ryzykiem faktycznie wystąpienia sytuacji, w której odpady przestają być odbierane. To wszystko, oczywiście minister środowiska wie, bo był informowany już na wiosnę, później

ponownie informowaliśmy pana ministra w okresie wakacyjnym, kiedy to odpady zielone stawały się takim największym problemem, jeżeli chodzi o wielkość strumienia odpadów, ale ostatnio, tak jak pani marszałek wspomniała, ten problem skierowaliśmy do pana premiera, ponieważ pan minister środowiska nie odpowiedział na żadne z naszych pism i tych kontaktów, czy też wymiany informacji, komunikacji brakuje również na poziomie roboczym. Nie ma możliwości również, żeby skomunikować się na poziomie departamentów Urzędu Marszałkowskiego i Ministerstwa Środowiska, żeby pewne rzeczy móc wypracować z wyprzedzeniem, ustalić czy podjąć pewne decyzje, które mogłyby zapobiec pewnym sytuacjom kryzysowym. To jest korespondencja, którą minister środowiska otrzymał i zarówno z Urzędu Marszałkowskiego, ale też i z gmin, ale i od przedsiębiorców, którzy zgłaszali problemy w tym systemie, nie tylko w kontekście planowania systemu, ale też w kontekście realizacji tych procesów administracyjnych w toku, których minister mógł, jeżeli uważał, że decyzje wydawane są niewłaściwie i wydać swoje rozstrzygnięcie, o czym mówił sąd administracyjny o czym wcześniej wspomniałem. No ale kluczowy wydaje się też tutaj ten proces planowania, ponieważ już teraz wiemy z całą pewnością, że są potrzeby jeśli chodzi o instalacje i dodatkowe moce przerobowe. No trudno uznać te argumenty ze strony ministerstwa, że nie uzgadnia nam planu inwestycyjnego i nie uzgadnia nam planu gospodarki odpadami właśnie ze względu, w zasadzie tylko ze względu na to, że jest przerost mocy przerobowych. No w tej sytuacji trudno uznać to za argument właściwy, skoro są kontrargumenty bardzo poważne i zgłaszane przede wszystkim przez gminy, które odpowiedzialne są bezpośrednio za gospodarkę odpadami. I to jest też bardzo poważny problem ponieważ gminy czują ten obowiązek na sobie, natomiast są postawione praktycznie pod ścianą, ponieważ nie ma instalacji, które mogłyby przyjmować, dlatego że od dwóch lat tak naprawdę minister nie zgadza się na przyłączenie nowych, a żeby było ciekawiej to te instalacje, które obecnie funkcjonują są pozbawiane możliwości formalnych, ze względu na uchylanie tych decyzji i też przestają przyjmować odpady właśnie ze względu zdejmowania z siebie też ryzyka ponoszenia konsekwencji chociażby finansowych i też żeby mieć możliwość funkcjonowania w przyszłości, ponieważ przepisy, które zostały ostatnio wprowadzone są tak rygorystyczne, że nawet uczciwym przedsiębiorstwom utrudnia to w sposób znaczny funkcjonowanie. Na ten temat wypowiadał się też Konwent Marszałków, gdzie przyjmowano stanowiska i dotyczące procedury uchwalania planu gospodarki odpadami, ponieważ

zauważono, że ona jest niedoskonała, więc trzeba byłoby ją bardzo sprecyzować. Dodatkowo Konwent Marszałków w sierpniu wskazywał bardzo wyraźnie na problemy związane z przepisami, które są projektowane na poziomie ministerstwa, jeżeli chodzi o ustawę o odpadach, ale też szereg innych przepisów. Warto też zaznaczyć, że warunki, które ministerstwo narzuca w ustawie dla instalacji, które mają funkcjonować i przetwarzać odpady, ceduje na siebie samego, w kontekście wydania później rozporządzeń wykonawczych. Czyli cofane są decyzje do ponownego rozpatrzenia w oparciu o ustawę, wskazuje się tam konieczność dostosowania się do wymogów prawnych w oparciu o rozporządzenia, których jeszcze nie ma. Więc mamy dodatkowo utrudnioną sytuację, w której mamy decyzję, którą musimy procedować w oparciu o nowe kryteria dla instalacji, a te kryteria dopiero będą określone w nie wiadomo jakim czasie właśnie przez ministra środowiska. Dziękuję bardzo.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję bardzo. Panie Dyrektorze, ja mam jeszcze pytanie do pana, właściwie dwa pytania: czy jest jakieś inne województwo, które ma podobne problemy do nas, jeżeli chodzi o uzgodnienie projektu? I drugie pytanie: czym to, na dłuższą metę, grozi niepodjęcie uchwały w sprawie planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego?

Marcin Podgórski – Dyrektor Departamentu Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Pozostałe województwa mają pochwalane plany w tej poprzedniej edycji, natomiast fakt, że przy poprzedniej edycji w procesie uzgadniania i opiniowania planów ministerstwo miało taką samą, i konsekwentnie postępowało, metodologię, czyli kazało ograniczać te moce przerobowe i bilansować je ze strumieniem, prognozowanym strumieniem odpadów. Bo to nie jest tak, że my mamy jasną pewność co do tego, jak ten strumień będzie wyglądał. My oczywiście zakładamy, że on będzie wyższy, natomiast trudno jest go precyzyjnie określić i mieć gwarancje, że on będzie taki jak zaprognozowano. Natomiast w większości województw przyjęto właśnie te zalecenia ministerstwa, czyli te nadwyżki mocy, jeżeli się pojawiały, to były

korygowane i wiemy w tej chwili, że to przynosi negatywne efekty. Pierwszym województwem, które miało z tym taki problem, który się zmaterializował, to było województwo podkarpackie, w którym poprzez to, że były opóźnienia w uruchomieniu spalarni spowodowało, że w części gmin odpady przez jakiś czas nie były odbierane. Natomiast wiemy też, że w części innych województw również są problemy z mocami przerobowymi, szczególnie w odpadach zielonych. Natomiast docierają do nas sygnały, że ze względu na to, że brakuje tych mocy przerobowych w strumieniu odpadów zmieszanych no to niektóre województwa rozpoczynają już, albo w części myślą o tym, żeby podjąć pracę nad nowym dokumentem, nad nowym planem gospodarki odpadami, tym bardziej że ustawa o odpadach nowa, ustawa o odpadach, która we wrześniu weszła w życie (część jej przepisów) zakłada konieczność wskazania przez województwa, starostów, którzy będą musieli zorganizować miejsca magazynowania dla odpadów zatrzymanych w momencie kiedy są nielegalnie transportowane. To też jest wyzwanie, ponieważ starostowie no nie są przygotowani do realizacji takiego obowiązku. Natomiast, jeżeli chodzi już konkretnie o odpowiedź czy są problemy w innych województwach, no tak. Docierają do nas sygnały, że takie problemy występują i w związku z tym są podejmowane prace nad nowymi dokumentami, nad nowymi dokumentami, nad nowymi planami.

[Głos z sali zapis nieczytelny]

Marcin Podgórski – Dyrektor Departamentu Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Tutaj skutkiem może być na pewno w dłuższej perspektywie to, że nie ma nowych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, no to też firmy które zajmują się odbiorem tych odpadów nie będą miały gdzie przekazywać ich do przetwarzania. Czyli może to skutkować tym, że odpady nie będą odbierane wprost od mieszkańców, jeżeli nie będą podjęte działania tak naprawdę przez administrację rządową, bo jeżeli chodzi o kompetencje samorządu województwa i kompetencje gmin, które no akurat w tym zakresie są chyba najbardziej obciążone odpowiedzialnością, bo to one z ustawy zajmują się gospodarką odpadami na swoim terenie, zostały wyczerpane. Tutaj, jeżeli chodzi o decyzje administracyjne, planowanie, my jesteśmy pod ścianą, ponieważ ministerstwo nie chce uznać tych

właściwych mocy przerobowych, a z drugiej strony my widzimy, że taka potrzeba faktycznie jest. I tylko i wyłącznie w tej chwili decyzja, która będzie miała przełożenia na zachowanie się Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska może ten problem na jakiś czas rozwiązać do momentu, kiedy ustabilizuje się sytuacja formalno-prawna tych instalacji i będziemy mogli uchwalić plan taki, jaki jest niezbędnym dla regionu.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego
Dziękuję, czy jakieś pytania do Pana Dyrektora. Proszę bardzo pan Marszałek Adam Struzik wobec tego.

Pan Adam Struzik – Marszałek Województwa Mazowieckiego

Szanowny Panie Przewodniczący i Wysoki Sejmiku, to jest narastający i bardzo poważny problem. Otóż dzisiaj w godzinach porannych otrzymałem telefony od burmistrzów spod warszawskich gmin, że mamy oto taką sytuację, że po pierwsze rosną lawinowo ceny wyznaczone, czy oferowane przez firmy wywożące odpady, a po drugie po uchyniach pozwoleń zintegrowanych dla szeregu instalacji i przerwie technicznej w jednej z instalacji (akurat tak się złożyło, że ten zakład ogłosił przerwę technologiczną) mamy sytuację braku odbioru odpadów i nie chciałbym być złym prorokiem i apeluję do władz rządowych, do pana ministra środowiska o pilne zarządzenie tej sytuacji, bo możemy mieć za chwilę Neapol w Warszawie i to jest sytuacja niezwykle groźna. Tak że te informacje, które tutaj przedstawiła pani marszałek, pan dyrektor, naprawdę my apelujemy i piszemy do pana premiera. Dzisiaj podpisałem kolejne pismo do pana ministra. Niestety nie ma reakcji, ale chcę żeby to wybrzmiało i żeby to było w protokołach tego sejmiku.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego
Dziękuję, czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie. Jeżeli nie, przechodzimy do punktu 12. O zabranie głosu proszę Pana Marszałka Wiesława Raboszuka.

Pan Wiesław Raboszuk – Wicemarszałek

Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, przedkładam projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie prowadzenia z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego jako wspólnej samorządowej instytucji kultury pod nazwą

„Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944)”. „Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944)” powstało w wyniku podziału samorządowej instytucji kultury pod nazwą Muzeum Regionalne w Siedlcach i rozpoczęło działalność 1 lipca 2018 r. Jest ono jednym z najważniejszych symbolicznych świadectw rozmiarów zagłady przeprowadzonej przez niemieckiego okupanta na ziemiach polskich w czasie II wojny światowej. Uznając za niezwykle istotne znaczenie tego miejsca, jego egzystencję w społecznej świadomości, potrzebę rozwoju i dalszego upowszechniania wiedzy o nim, minister kultury i dziedzictwa narodowego zaproponował Samorządowi Województwa Mazowieckiego współprowadzenie tej instytucji. Umowa zawarta zostanie do dnia 31 grudnia 2028 r. Podejmując uchwałę nr 153/18 z dnia 18 września 2018 r, w sprawie prowadzenia z ministrem właściwym do spraw kultury i dziedzictwa narodowego jako wspólnej samorządowej instytucji kultury pod nazwą „Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944)”, Sejmik Województwa Mazowieckiego wyraził zgodę na współprowadzenie Muzeum Treblinka z ministrem kultury i dziedzictwa narodowego. Z uwagi na nie podpisanie umowy przed 1 listopada 2018 r. konieczne jest wprowadzenie zmian w zapisach umowy. Bardzo proszę o przejście do drugiego czytania.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu uchwały? Został zgłoszony wniosek o przejście do drugiego czytania. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu uznam, że sejmik wyraził zgodę na przejście do drugiego czytania. Przystępujemy zatem do głosowania. Kto z państwa radnych jest za przyjęciem projektu uchwały z druku nr 893? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 39 radnych, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie prowadzenia z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, jako wspólnej samorządowej instytucji kultury pod nazwą „Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944)” - druk nr 893.

Przechodzimy do punktu 13. Projekt uchwały w sprawie nadania Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Mazowsza” Panu Andrzejowi Sewerynowi - druk nr 895. Proszę Państwa, Komisja Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Mazowsza” przedstawia

sejmikowi projekt uchwały, w którym wnosi o nadanie odznaki Panu Andrzejowi Sewerynowi, wybitnemu aktorowi oraz dyrektorowi Teatru Polskiego w Warszawie. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu uchwały? Proszę Państwa, wnioskuję o przejście do drugiego czytania. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam iż sejmik wyraził zgodę o przejście do drugiego czytania. Proszę Państwa, zanim przystąpimy do głosowania ja proponuję państwu drobną poprawkę w trzecim, czy też czwartym akapicie uzasadnienia. Tam umknęło w pierwszej linijce i w czwartej imię Pana Andrzeja Seweryna. Także dodalibyśmy imię tak, żeby ujednolicić tekst uzasadnienia. Kto z państwa radnych jest za przyjęciem projektu uchwały z druku nr 895? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 38 radnych, nikt nie był przeciw, jeden radny wstrzymał się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę w sprawie nadania Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Mazowsza” Panu Andrzejowi Sewerynowi – druk nr 895.

Przechodzimy do punktu 14. O zabranie głosu proszę radnego Pana Witolda Chrzanowskiego.

Pan Witold Chrzanowski

Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo Radni, rozpatrujemy teraz skargę Pana D.M. z dnia 12 września 2018 r. Komisja Prawa, Samorządu, Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego rozpatrywała tę skargę na dwóch posiedzeniach w dniu 29 października i 13 listopada. Komisja nie podziela zarzutów postawionych w skardze przez skarżącego, dotyczących niedopełnienia przez marszałka województwa mazowieckiego obowiązku rozparzenia skargi na Departament Nieruchomości i Infrastruktury Urzędu Marszałkowskiego i przekazania jej do załatwienia temuż departamentowi w zakresie obsługi komunikacyjnej z drogi wojewódzkiej nr 705. W związku z tym po zapoznaniu się z dokumentami i wyjaśnieniami, komisja wnosi o uznanie skargi za bezzasadną. Natomiast w zakresie inwestycji drogowej, jaką jest budowa chodnika w miejscowości Sochaczew, przekazuję, tzn. komisja wnosi o przekazanie skargi w tym zakresie do Urzędu Miasta w Sochaczewie w celu uzyskania wyjaśnień odnośnie wynikających ze skargi zarzutów i skarga w tym zakresie będzie rozpatrzona po uzyskaniu wyjaśnień z urzędu miasta, jak też i po wyjaśnieniach Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego. A

w związku z tym komisja rekomenduje przyjęcie uchwały zgodnie z drukiem nr 889. Dziękuję.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu uchwały? Przystępujemy zatem do głosowania. Kto z państwa radnych jest za przyjęciem projektu uchwały z druku nr 889? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 32 radnych, nikt nie był przeciw, 7 radnych wstrzymało się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę w sprawie skargi na marszałka województwa mazowieckiego – druk nr 889. Przechodzimy do punktu 15. O zabranie głosu ponownie proszę Pana radnego Witolda Chrzanowskiego.

Pan Witold Chrzanowski

Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, w punkcie tym rozpatrujemy skargę Pana J.R. z dnia 7 października 2018 r. Komisja nad tą skargą pochyliła się 29 października i komisja również nie podziela stawianych marszałkowi województwa mazowieckiego zarzutów. W związku z powyższym komisja wnosi o przyjęcie uchwały zgodnie z drukiem nr 890. Dziękuję.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu uchwały? Przystępujemy zatem do głosowania. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem projektu uchwały z druku nr 890? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 31 radnych, nikt nie był przeciw, 10 radnych wstrzymało się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął uchwałę w sprawie skargi na marszałka województwa mazowieckiego – druk nr 890. Przechodzimy do punktu 16. O zabranie głosu proszę panią radną Jolantę Koczorowską.

Pani Jolanta Koczorowska

Panie Przewodniczący, Panie Marszałku, Szanowni Państwo, Komisja Zdrowia proponuje projekt stanowiska, dotyczący naszego wniosku o zwiększenie czy umożliwienie finansowania zadań leczniczych przez Centrum Lecznico-

Rehabilitacyjne i Medycyny Pracy ATTIS. W ostatnim momencie już komisja przygotowała to stanowisko. Dzisiaj zostało ono przegłosowane, przez komisję formalnie przyjęte i wnosimy o to, żeby je też sejmik przyjął i skierował w odpowiednie, do odpowiednich instytucji, do ministra zdrowia, do NFZ. Dodatkowo dowiedzieliśmy się, że ATTIS decyzję o niezakwalifikowaniu go do sieci szpitali zaskarżył i odbyła się właśnie rozprawa, w której ten spór wygrał. W związku z tym mamy nadzieję, że stanowisko naszego sejmiku też wesprze jego starania. Przypominam, że ATTIS jest placówką bardzo zasłużoną, bardzo ważną na mapie zdrowotnej Warszawy, a przy tym jeszcze, co moim zdaniem jest najważniejsze w tej sprawie, to są nakłady, jakie poniósł samorząd województwa na Zakład Onkologii Kobiecej. To jest sprawa unikatowa, bardzo ważna. Ministerstwo w tej sprawie wypowiadało się pozytywnie bardzo. Uważaliśmy wszyscy, i samorząd województwa, zarząd województwa, ale też i Ministerstwo Zdrowia, że to bardzo taka ważna i nowoczesna forma leczenia właśnie kobiecych nowotworów i w tej chwili ten zakład do tej pory nie przyjął ani jednej pacjentki. Więc to jest naszym zdaniem jakieś nieprawdopodobne marnotrawstwo środków publicznych, które nie były wydane przecież wbrew komukolwiek, tylko właśnie z inicjatywy samorządu województwa i zakładu, ale no w jak najlepszym kierunku. Także, ja bardzo proszę wszystkich państwa o podjęcie tego stanowiska i wspomóżenie Centrum ATTIS w jego walce o zdrowie kobiet między innymi. Dziękuję bardzo. Dwa czytania, bo ono było już na komisji jako wniosek.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu stanowiska? Proszę państwa, został zgłoszony wniosek o przejście do drugiego czytania. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam że sejmik wyraził zgodę na przejście do drugiego czytania. Przystępujemy zatem do głosowania. Kto z państwa radnych jest za przyjęciem projektu stanowiska z druku nr 888? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Za przyjęciem projektu uchwały głosowało 33 radnych, nikt nie był przeciw, 5 radnych wstrzymało się od głosu. Stwierdzam, że Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął stanowisko w sprawie zmniejszenia finansowania świadczeń opieki zdrowotnej, udzielanych w Centrum Leczniczo-Rehabilitacyjnym i Medycyny Pracy „ATTIS” Sp. z o.o. oraz braku kontraktu na funkcjonowanie w Centrum „ATTIS” Zakładu Onkologii Kobiecej – druk nr 888.

Przechodzimy do punktu 17. - Informacja Zarządu Województwa Mazowieckiego w sprawie stanu realizacji zadań oświatowych Samorządu Województwa Mazowieckiego w roku szkolnym 2017/2018. Informację otrzymali państwo wraz z materiałami na dzisiejszą sesję. Czy mają państwo pytania w związku z informacją? Jeśli nie, uznaję iż sejmik zapoznał się z otrzymaną informacją. Stwierdzam, że sejmik zapoznał się z informacją Zarządu Województwa Mazowieckiego w sprawie stanu realizacji zadań oświatowych samorządu województwa mazowieckiego w roku szkolnym 2017/2018. Przechodzimy do punktu 18. – interpelacje i zapytania. W okresie między sesjami wpłynęły interpelacje radnych Jerzego Wilgusa i Ludwika Rakowskiego oraz odpowiedź na interpelację radnego Ludwika Rakowskiego. Na dzisiejszej sesji nie rozpatrujemy interpelacji i zapytań. Przechodzimy do punktu 19. – oświadczenia radnych. Czy ktoś z państwa radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie porządku obrad? Proszę bardzo Pan Marszałek Adam Struzik.

Pan Adam Struzik – Marszałek Województwa Mazowieckiego

Szanowny Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, dzisiejszą sesją kończymy naszą kadencję samorządową w latach 2014-2018. Gdyby próbować podsumować te 4 lata, to należy stwierdzić, że są to dobre udane lata dla naszego województwa. Przede wszystkim Mazowsze utrzymało przez ostatnie 4 lata pozycję silnego, świetnie rozwijającego się regionu i to nie tylko w wymiarze polskim, gdzie jesteśmy województwem wytwarzającym ponad 23 proc. polskiego Produktu Krajowego Brutto, ale również w wymiarze europejskim. W rankingach, które publikuje Eurostat województwo mazowieckie w kolejnych latach plasuje się w ścisłej czołówce, jeżeli chodzi o wzrost Produktu Krajowego Brutto na głowę mieszkańca. I tak w latach 2008-2016 ten skumulowany wzrost wyniósł 27 proc. i był jednym z najwyższych w Europie. Proszę Państwa, w mijającej właśnie kadencji wydaliśmy ok. 1,9 mld na różnego rodzaju inwestycje ze środków własnych, takie jak inwestycje drogowe, ochronę zdrowia, kulturę. Utrzymujemy bardzo wysoki rating naszego województwa, rating Fitch'a. Uzmysławia nam, że mamy stabilną sytuację finansową, z takim pozytywnym trendem. Zredukowaliśmy też od roku 2014 do roku 2018 zadłużenie z poziomu 1,6 mld zł do poziomu ok. 1 mld. Bardzo sprawnie zakończyliśmy realizację Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, wykorzystując 100 proc. środków. Przypominam, że rozliczaliśmy to do końca 2015 roku. W tej chwili realizujemy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 i chcę poinformować

Wysoki Sejmik, że zarząd województwa podpisał 2547 umów na kwotę ponad 9,1 mld zł, przy czym 6,1 mld zł to jest dofinansowanie unijne. Już w lipcu bieżącego roku osiągnęliśmy jeden z najważniejszych wskaźników wydatkowania środków unijnych, tzw. zasadę N+3. Czas na to, aby tę zasadę zrealizować mamy do końca 2018 roku. To wyraźnie pokazuje, że Mazowsze świetnie wydaje środki unijne zgodnie z obowiązującymi zasadami i harmonogramem. Ostatnie dane mówią, że jeśli chodzi o kontraktowanie jesteśmy na III miejscu w Polsce, jako województwo, a jeśli chodzi o certyfikację na miejscu IV. Proszę państwa, główne nasze obszary wydatków to oczywiście infrastruktura, w tym infrastruktura drogowa i na tychże drogach wojewódzkich przeciętnie rocznie remontujemy i przebudowujemy ponad 160 km dróg. Aktualnie ponad 65 proc. dróg wojewódzkich jest w stanie dobrym i bardzo dobrym, a w 1999 roku było to zaledwie 15 proc. Na inwestycje w drogach w latach 2015-2018 Samorząd Województwa Mazowieckiego przeznaczył ponad 1,2 mld zł. Do największych zrealizowanych inwestycji należały: budowa drogi wojewódzkiej 627 relacji Kosów Lacki – Małkinia (wartość 50 mln zł), budowa drogi wojewódzkiej 747 od mostu na Solcu do Lipska – (wartość 50 mln zł), budowa drogi wojewódzkiej 637 od Węgrowa do Warszawy (wartość 200 mln zł), rozbudowa drogi wojewódzkiej 728 od Grójca do Nowego Miasta (wartości 70 mln zł). Drugim najważniejszym wydatkiem były oczywiście pieniądze skierowane na wsparcie dla kolei (przypomnę, że rocznie wydajemy prawie ćwierć miliarda zł na dofinansowanie do Kolei Mazowieckich i do Warszawskiej Kolei Dojazdowej. Również inwestycje w tych spółkach kolejowych miały bardzo znaczący rozmiar. Podpisaliśmy historyczne zamówienie na 71 elektrycznych zespołów trakcyjnych, 6 pięciocłonowych pociągów typu Flirt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz z firmą Stadler Polska umowę wykonawczą na 6 dofinansowywanych z Unii Europejskiej pojazdów, a także umowę przedwstępną dotyczącą zamówienia kolejnych 55 pięciocłonowych pojazdów. Dzisiaj Koleje Mazowieckie przewożą rocznie ok. 63 mln pasażerów, Warszawska Kolej Dojazdowa 8 mln pasażerów i to proszę państwa jest niezwykle ważny element naszego transportu publicznego. Po infrastrukturze i po transporcie, drugim naszym obszarem największych naszych wydatków jest zdrowie. I o ile w zdrowiu, jeżeli chodzi o procesy remontowe, modernizacyjne, inwestycyjne radzimy sobie, to oczywiście, tak jak przed chwilą była mowa są ciągle problemy z poziomem finansowania wydatków bieżących z Narodowego Funduszu Zdrowia. Wśród

największych tych inwestycji w latach 2015-2018 na ochronę zdrowia samorząd województwa przeznaczył blisko 500 mln zł. Wśród największych inwestycji jest najnowocześniejszy moim zdaniem nie tylko w Polsce, ale i w Europie szpital psychiatryczny w Drewnicy o wartości 137 mln zł, z czego ok. 90 mln udało nam się pozyskać z Unii Europejskiej, nawet 95 mln zł. Następne inwestycje, takie większe wymienię: nowoczesna sala hybrydowa w Szpitalu Wojewódzkim w Radomiu (wartość 10 mln zł, z czego 5,8 mln zł to środki z budżetu województwa) oraz największe w kraju, a zarazem jedyne na Mazowszu Centrum Leczenia Mukowiscydozy w Dziekanowie Leśnym za kwotę 6,3 mln zł. Wreszcie Mazowiecki Szpital Wojewódzki w Siedlcach ma nowe Centrum Onkologii (wartość 112 mln zł, z czego 41,5 mln zł to środki unijne, a ponad 13 mln zł to środki z budżetu województwa). Rozbudowane zostały także oddziały położniczo-ginekologiczny i neonatologiczny w tym szpitalu za kwotę 10 mln zł. W pełni ze środków budżetu województwa za ponad 7,1 mln rozbudowany i odpowiednio wyposażony został obiekt szpitala psychiatrycznego w Gostyninie-Zalesiu. Nastąpiła modernizacja szeregu oddziałów szpitala bródnowskiego w Warszawie i pozostałych naszych szpitali wojewódzkich. Proszę Państwa, kultura, to trzeci obszar, w którym samorząd województwa inwestował. Przez tę kadencję przeznaczyliśmy ok. 150 mln zł na inwestycje w obszarze kultury. Niedawno zakończyliśmy rozbudowę naszego Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce za kwotę 4,8 mln zł z naszego budżetu i 3,1 mln zł z UE, dzięki któremu zabytkowa kamienica nie tylko odzyskała świetność, ale też stanie się dopełnieniem Muzeum Kultury Kurpiowskiej. Na mapie Mazowsza pojawiło się nowe miejsce, zachowujące kulturę Olędrow. Niedawno otworzyliśmy Skansen Osadnictwa Nadwiślańskiego w Wiączeminiu Polskim, stworzony dzięki przyznanej przez zarząd województwa dotacji unijnej w wysokości 3,3 mln zł. Ponadto rozpoczęła się budowa nowego budynku Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu za kwotę ponad 8 mln zł oraz rozbudowa zamku w Liwie za kwotę 4,8 mln zł. Proszę Państwa, przez cały czas, kierując się zasadą solidarności, pomocniczości wspieraliśmy, poprzez różnego rodzaju programy również samorządy gminne i samorządy powiatowe, ale również organizacje pozarządowe i różnego rodzaju struktury pozarządowe. Przypomnę tylko o najważniejszych wydatkach: 100 mln zł przeznaczyliśmy na wsparcie dla dróg powiatowych w ramach „Mazowieckiego instrumentu wsparcia dróg lokalnych o istotnym znaczeniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu”. Z tego

mechanizmu skorzystało 35 powiatów z 37 powiatów ziemskich. Uruchomiliśmy unikalny w skali kraju „Mazowiecki Instrument Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2018” za kwotę 6 mln zł na remonty i wyposażenie świetlic, zakup strojów dla zespołów ludowych, zagospodarowanie terenu, siłownie plenerowe i place zabaw itp., uważając, że ta podstawowa struktura samorządu jakim są rady sołeckie, sołectwa wymaga po prostu wsparcia. Jeśli chodzi o obszar sportu, to po wyłączeniu nas w sprawie decydowania o rozwoju bazy sportowej, uruchomiliśmy własny „Mazowiecki Instrument Wsparcia Infrastruktury Sportowej MAZOWSZE 2018” na boiska, siłownie plenerowe, lodowisko, skateparki, pumptracki i tym podobne projekty. Tu była kwota 10 mln zł. Kontynuujemy coroczne wsparcie dla Ochotniczych Straży Pożarnych. Rocznie przeznaczamy na ten cel od 5 do 8 mln zł. Wsparcie na zabytki. Staramy się pomagać w rewitalizacji zabytków i cywilnych, i sakralnych, bo uważamy, że często właściciele nie są w stanie pomóc poradzić sobie z tymi zabytkami. Na przykład w tym roku to 6 mln zł na 82 inwestycje, na remonty, prace konserwatorskie. Wreszcie, proszę państwa, corocznie przeznaczamy ok. 17 mln zł na wsparcie dla dróg lokalnych, na drogi dojazdowe do gruntów rolnych. W tym roku ta kwota to ponad 30 mln zł na 312 zadań. Wreszcie, korzystając ze środków europejskich postawiliśmy też na wsparcie dla szkół zawodowych (wyposażenie pracowni i atrakcyjne zajęcia lekcyjne dla uczniów 159 mazowieckich szkół zawodowych). Projekt „Zintegrowany rozwój szkolnictwa zawodowego” realizowany przez Samorząd Województwa Mazowieckiego przy udziale Agencji Rozwoju Mazowsza S.A. to jest wartość to ok. 120 mln zł, z czego 108 mln zł to środki unijne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Stypendia dla najzdolniejszej młodzieży z regionu – tylko w tym roku, to będzie 2,6 mln zł dla uczniów szkół ogólnokształcących i 2,2 dla szkół zawodowych. Takie kwoty realizujemy corocznie. Wreszcie wsparcie na organizację imprez kulturalnych i turystycznych – corocznie kilka milionów zł. W ostatnim roku 4 mln zł na 235 projektów, takich jak: pikniki historyczne, rajdy rowerowe, festiwale muzyczne, festyny czy wreszcie uczczenia 100-lecia naszej niepodległości i 20-lecia funkcjonowania Samorządu Województwa Mazowieckiego. Wysoki Sejmiku, bardzo serdecznie dziękuję. Przede wszystkim dziękuję członkom zarządu województwa, paniom marszałek Janinie Orzełowskiej, Elżbiecie Lanc, panom marszałkom: panu Wiesławowi Raboszukowi, Rafałowi Rajkowskiemu. Dziękuję też prezydium sejmiku, panu przewodniczącemu Ludwikowi Rakowskiemu, państwu wiceprzewodniczącym

za naprawdę harmonijną dobrą pracę, współpracę. Dziękuję też wszystkim radnym, wszystkim klubom. Czasami różnimy się, czasami spieramy, ale myślę że najważniejsze jest to, że towarzyszy nam zawsze myśl o tym, aby powodzenie naszego województwa, całej naszej mazowieckiej wspólnoty było najważniejszym naszym wyzwaniem i najważniejszym celem. Uważam, że sejmik województwa w latach 2014-2018 dobrze przysłużył się Mazowszu. Dziękuję bardzo.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego
Dziękuję Panie Marszałku. Proszę Pan Radny Marian Piłka.

Marian Piłka

Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, chciałbym w imieniu naszego Klubu Prawica Rzeczypospolitej, której już nie będzie w przyszłym sejmiku, bo takie są wyroki demokracji, chciałbym w imieniu naszego klubu serdecznie podziękować wszystkim radnym za współpracę. Chciałbym podziękować panu przewodniczącemu, panu marszałkowi, zarządowi, wszystkim klubom, również Klubowi Prawa i Sprawiedliwości, z którym zaczynaliśmy naszą działalność. Myślę, że mieliśmy różne wizje rozwoju województwa, nie mniej chcę też powiedzieć, że w ciągu tych 4 lat nastąpił rozwój naszego województwa i myślę, że to jest dobra rzecz i dlatego też za to też należą się podziękowania, pomimo, że mówię czasami mieliśmy różne zdania, różne wizje. Chciałbym serdecznie podziękować też za uchwałę w sprawie naprotechnologii, bo to jest, w moim przekonaniu, bardzo istotna uchwała. Ona przeszła prawie jednomyślnie. I kończąc naszą pracę tutaj w sejmiku, chciałbym zaapelować o dwie sprawy, które nie są kontrowersyjne, bo jest cały szereg sporów kontrowersyjnych, a mianowicie o kwestie, żeby przyszedł sejmik, ci radni, którzy znajdą się w przyszłym sejmiku, dopilnowali dwóch rzeczy. Otóż pierwsza rzecz to jest kwestia rozwoju orkiestr dętych. Nasze społeczeństwo jest mało muzyczne, a myślę że warto wspierać amatorski ruch orkiestr dętych. W niektórych powiatach, jak np. w powiecie garwolińskim jest 8 orkiestr, ale są powiaty, w których jest po jednej orkiestrze. Myślę, że taki program to nie byłoby jakieś wielkie obciążenia dla województwa. Przyczyniłby się w sposób wyraźny dla umuzyczenia naszego społeczeństwa. I druga rzecz, to o czym rozmawiałem kilkakrotnie, a w tej kadencji nie udało się tego załatwić. Ponieważ jednak środki, następuje wzrost środków naszego województwa, to chciałem polecić przede wszystkim kwestie tego małego

drobnego, wiejskiego przemysłu drewnianego, wiatraków, młynów wodnych, kuźni, które można powiedzieć, że to jest ostatni moment na ich uratowanie i myślę że warto, żeby to dziedzictwo zachować dla przyszłości i to chciałbym polecić tym radnym, którzy zostali wybrani, żeby zadbali o to, żeby to dziedzictwo nie przepadło. Jeszcze raz serdecznie dziękuję wszystkim i Szczęść Boże.

Pan Ludwik Rakowski – Przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego

Dziękuję bardzo. Proszę Państwa, ja także dziękuję państwu za te 4 lata współpracy. Dziękuję zarządowi województwa za współpracę z sejmikiem. Dziękuję także panu skarbnikowi i panu sekretarzowi za te 4 lata. Dziękuję klubom koalicyjnym, Klubowi Platformy Obywatelskiej i Klubowi Polskiego Stronnictwa Ludowego za zgodną pracę na rzecz województwa. Ale dziękuję także opozycji tutaj w pierwszej kolejności Klubowi Prawa i Sprawiedliwości i powstałemu z jego radnych Klubowi Prawicy Rzeczypospolitej za też te 4 lata współpracy. Początki były, jak zapewne państwo pamiętają trudne, ale dzisiaj kończymy tę kadencję myślę z satysfakcją dobrze przepracowanych 4 lat dla mieszkańców województwa mazowieckiego. Jeszcze raz państwu dziękuję. Gratuluję tym, którzy zostali wybrani na kolejną kadencję i będą radnymi województwa, a pozostałym życzę sukcesów w życiu publicznym na innych funkcjach. Proszę państwa, zanim zamknę XLIX sesję Sejmiku Województwa Mazowieckiego, zapraszam państwa radnych do pamiątkowego wspólnego zdjęcia, a potem jeszcze proszę jeszcze o chwilę czasu – wręczymy państwu z panem marszałkiem pamiątkowe podziękowania. Dziękuję bardzo. Zamykam XLIX sesję Sejmiku Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Mazowieckiego

Ludwik Rakowski

Sekretarz obrad

Agnieszka Górka

Protokół sporządzili:

Agnieszka Czarnicka-Niedbałko
Justyna Michniewicz